

ΕΦΕΤΟΣ συμπληρώνονται 59 χρόνια από τη λήξη του Εμφυλίου πολέμου. Οι μεγάλης κλίμακας πολεμικές επιχειρήσεις ολοκληρώθηκαν στις 30 Αυγούστου 1949 με την κατάληψη του Γράμμου. Στις 15 Σεπτεμβρίου ο ραδιοσταθμός «Ελευθερη Ελλάδα» ανακοίνωσε την κατάπαυση των εχθροπραξιών, απόφαση την οποία επισημοποίησε η 6η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ στις 15 Οκτωβρίου 1949. Πράγματι εκείνη η Γενιά του '40 είχε τη δίκαιη τύχη να ζήσει απανωτά στο διάβα της, όλα τα ζοφερά και όλα τα φωτερά του περασμένου ελληνικού αιώνα. Στα γεννοφάσκια της η Μικρασιατική Καταστροφή και η ατέλειωτη τραγική θεωρία των προσφύγων από τις χαμένες πατρίδες. Στα παιδικά της χρόνια η συνέχιση του εθνικού Διχασμού, με τους απανωτούς κλυδωνισμούς των «κινημάτων» και προξικιοπημάτων και από κοντά η παγκόσμια οικονομική κρίση, που τα απόνερά της έφτασαν μέχρι την πατρίδα μας. Αλλά και ο περίδοξος δικός μας πόλεμος του '40, που ανάσταινε το «καταπεπρωκό γένος»... Και αμέσως μετά ο καιάδας της Κατοχής, της δουλείας και του θανάτου, αλλά και η περιλάμπρη Αντίσταση των Πανελλήνων. Και ύστερα το σέλας της Απελευθέρωσης και η καταβαράθρωση του στον Εμφύλιο. Για να ακολουθήσουν η ανασυγκρότηση, ο Ψυχρός Πόλεμος, η εξευτελιστική και εξευτελισμένη απριλιανή δικτατορία και το τερατογέννημά της, το μέγα όνειδος της Κύπρου.

ΟΜΩΣ το λιθάρι το πιο ασήκωτο στάθηκε ο Εμφύλιος. Η πατρίδα μας, που μόνη είχε ορθωθεί απέναντι στο

Γράφει η Δέσποινα Μπαχά

ρεσάλτο του διπλού φασισμού και είχε δώσει την πρώτη νίκη και ελπίδα στον συμμαχικό αγώνα... τούτη η λιανή χώρα, που είχε μαρτυρήσει, ματώσει, ρημαχτεί, αποσκελετωθεί, πεινάσει, αποδεκατιστεί, αλλά και αντισταθεί όσο καμιά άλλη στην τριπλή κατοχή, βρέθηκε να πολεμάει τον Εαυτό της, διχασμένη, κομματιασμένη, να βυθίζεται σε καινούργια αίματα, καινούργιους αφανισμούς, μα από τα

μοναδικό παγκόσμιο σύμβολο του αγώνα για την ελευθερία, γινόταν πάλι «παλιόψαθα των εθνών» και οικτιρμός της Οικουμένης.

Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ όπως και αν ονομάστηκε από τις δυο πλευρές «ηρωικός» ή «προδοτικός», «εθνικός» ή «ξενοκίνητος», «δημοκρατικός» ή «φασιστικός», ήταν πόλεμος Ελλήνων με Έλληνες, πόλεμος ανθρώπων

μοί, οι τάφοι, όχι τάφοι τρανοί πια, όπως του πολέμου και της κατοχής, αλλά τάφοι φαρμακωμένοι, σκαμμένοι από λεπίδι αδερφικό. Πόσοι πατριώτες που είχαν πολεμήσει στην Κατοχή τον βάρβαρο επιδρομέα, δεν αιχμαλωτίζονταν σαν αγρίμια, δικάζονταν σαν κακούργοι, κατατρέχονταν σαν ληστές, εξορίζονταν σαν λεπροί και εκτελούνταν σαν προδότες, σαν εθνοβόροι ή σαν λαοφάγοι; Και δεν ήταν λιγότερη η λύπη για εκείνους που έπαιρναν τον δρόμο της ξενιτιάς και χάνονταν για χρόνια και χρόνια, μέχρι την ώρα του μισεμού, που αργότερα το '67 θα τον ακολουθούσε άλλη υπερωρία. Και μιλάμε για ανθρώπους που δεν είχαν διστάσει να στήσουν τα νειάτα τους απέναντι σε ξένες κάννες για τη λευτεριά της πατρίδας μας και τώρα βρίσκονταν απέναντι σε ελεύθερες κάννες ελληνικές. Ποιος πόλεμος, ποια σκλαβιά, ποιος λιμός, είναι πιο φρικιαστικοί από αυτόν τον αλληλοσπαραγμό;

59 Χρόνια μετά τον Εμφύλιο

δικά της τώρα χέρια, από τα δικά της «αναστήματα». Αρχή στην πάσα συμφορά είχε γίνει τον τελευταίο καιρό της κατοχής, όπου «αριστεροί» και «δεξιοί» αλληλομάχονταν στους δρόμους της Αθήνας, για να φουντώσει το κακό στην αφροσύνη του Δεκέμβρη '44 και να αποκορυφωθεί στην παραφροσύνη του Εμφυλίου. Η ηλίθια τυραννία της μεταξικής δικτατορίας, το θαύμα και το σελάγισμα του πολέμου του '40, οι πόνοι και το έρεβος της Κατοχής, το άλλο θαύμα της Αντίστασης, όλα σαρώνονταν και βυθίζονταν στην ξέφρενη μάχη της αδερφοφραγής, όπου δεν υπάρχουν παρά μόνο ηττημένοι. Η «Ψωροκότσινα», που το '40 είχε υψωθεί σε

που είχαν θηλάσει το ίδιο γάλα, μιλούσαν την ίδια γλώσσα, είχαν γεννηθεί στον ίδιο τόπο, στο ίδιο χωριό ίσως, μπορεί στην ίδια γειτονιά και τώρα μάνιαζαν και αφρομανούσαν να αφανίσει ο ένας τον άλλον. Τα άτομα, τα γνώριμα πρόσωπα είχαν εξαφανιστεί, έμεναν μόνο οι αφιονισμένες «παρατάξεις». Ιδεολογίες αντιθετικές, κίνητρα, «ξένοι δάχτυλοι», όλα αυτά ναι. Αλλά το αποτρόπαιο «μέγα», ήταν εκείνο το κατασπάραγμα, το ξεσάρκωμα μιας χώρας και ενός λαού με τα ίδια τους τα νύχια, ο κατατρεγμός και το μίσος, ο οίστρος φόνου και εξολοθρευμού αδερφού από αδερφό. Και πλήθαιναν ολοένα η ερήμωση, η ορφάνια, οι χα-

ΔΕΝ ΘΑ ΚΡΙΝΩ ιστορικά και πολιτικά τον Εμφύλιο, δεν θα μιλήσω για κίνητρα και «κινήτρες», ημεδαπούς και αλλοδαπούς, δεν θα πω για ευθύνες τούτων και εκείνων. Ο χώρος είναι πολύ λίγος, η υπογράφουσα δεν γίνεται να είναι, όσο θα ήθελε, αντικειμενική. Αναλογίζομαι μόνο τα θύματα, τους ανθρώπους και την πατρίδα μας, την καταματωμένη ψυχή ενός λαού και ενός τόπου, που μέσα στους αιώνες, έχει δείξει πόσο πολλά και μεγάλα μπορεί να πράξει και να πλάσει και πόσο γρήγορα και αλόγιστα μπορεί να τα αφανίζει.

ΑΛΗΘΕΙΑ, σε τι παραπέμπει την Ομογένεια ο Εμφύλιος;

Ένας ναός ξαναζωντανεύει τη δόξα του Αυγούστου

Της **N. ΚΟΝΤΡΑΡΟΥ**
-ΡΑΣΣΙΑ

Μέσα από τα ερείπια ενός ναού που αποκαλύπτεται στο Ακτιο ξαναζωντανεύουν οι μέρες της μεγάλης δόξας του Οκταβιανού Αυγούστου, όταν νίκησε τον Μάρκο Αντώνιο και την Κλεοπάτρα στη ναυμαχία του Ακτίου (31 π.Χ.) κι έγινε ο αδιαφιλονίκητος κυρίαρχος του ρωμαϊκού κράτους σε Ανατολή και Δύση. Ο ναός είναι του Απόλλωνα και οικοδομήθηκε στα ερείπια παλαιότερου ναού. Είναι πιθανότατα σύγχρονος με την ίδρυση της Νικόπολης και του Μνημείου του Αυγούστου (29-27 π.Χ.), που χτίστηκε σε ανάμνηση της μεγάλης εκείνης νίκης.

«Σύμφωνα με δύο αρχαίες πηγές, ο Οκταβιανός Αύγουστος μεγέθυνε μετά τη νίκη του στο Ακτιο τον υπάρχοντα ναό του Απόλλωνα (Σουητώνιος) ή οικοδόμησε ένα μεγαλύτερο ναό (Δίων Κάσσιος)», μας είτε η καθηγήτρια Ισμήνη Τριάντη. Σκάβει τα τελευταία χρόνια στο Ακτιο, απέναντι α-

πό την Πρέβεζα, αποκαλύπτοντας, όπως φαίνεται, ένα σημαντικότερο μνημείο.

Τον ναό αυτό είχε εντοπίσει ήδη από το 1867 και εν μέρει ανασκάψει ο Γάλλος πρόξενος στα Ιωάννινα Francois Noel Champoiseau. Είχε μάλιστα βρει δύο αρχαίους Κούρους, που φρόντισε να σταλούν στο Λούβρο. Συνεπώς, «η θέση ήταν γνωστή, αλλά δεν φαινόταν τίποτα από το κτίριο», λέει η κ. Τριάντη.

Η πανεπιστημιακή αυτή ανασκαφή, που φέτος έγινε με χορηγία του Ιδρύματος Λάτση και τη συνδρομή του Δήμου Βόνιτσας, αποκάλυψε ένα ναό σχημο κτίριο (μήκους 24,15 μ. και πλάτους 9,20 μ.) με εγκάρσιο τοίχο (3,43 μ.). Οι τοίχοι, που σώζονται σε ύψος

1,75 μ., είναι χτισμένοι με το ρωμαϊκό σύστημα τοιχοποιίας (opus reticulatum). Το δάπεδο του προναού και του σηκού (σύζεται αποσπασματικά) είναι στρωμένο με μικρά χαλίκια της θάλασσας. Στο κέντρο του σηκού υπάρχει βυθισμένη στο έδαφος μια τετράπλευρη βάση (0,55x0,55 μ.) και γύρω της το δάπεδο είναι διακοσμημένο με ρόμβους από χαλίκια.

Στον χώρο αυτό υπήρχε, σύμφωνα με τις φιλολογικές πηγές, ιερό του Ακτίου Απόλλωνα από τον 7ο αιώνα π.Χ. Το μαρτυρούν και τα δύο μεγάλα αγάλματα Κούρων που αφιερώθηκαν σε αυτό και πλήθος οστράκων αυτής της εποχής που έχουν βρεθεί.

Το ιερό ιδρύθηκε από την πόλη Ανακτόριον, που βρίσκεται στη νοτιοανατολική πλευρά του Αμβρακικού κόλπου, κοντά στο σημερινό χωριό Άγιος Πέτρος, που απέχει περί τα 7 χλμ. (40 στάδια, κατά τον Στράβωνα). Ανεγέρθηκε εκεί, στην είσοδο του Αμβρακικού κόλπου, ίσως για να ελέγχει τη ναυσιπλοΐα.

GOJU-RYU KARATE
At
CONCORD - CANADA BAY
A&S ROUBAS

JUNIOR ADULT CLASSES CLASSES

13963

KOBUDO WEAPON TRAINING

JOIN NOW BEGINNERS & ADVANCE CLASSES

04147 37884
www.karatedojo.com.au

Andrew's SIGNS

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

EST. 1970 FULL COLOUR IMAGES

13962

- *Banners
- *Boats
- *Commercial Vehicles
- *Menu Boards
- *Magnetic Signs

GRAPHIC DESIGNS & ART WORK

Digital Printing

0412 212 959
9716 5525

47 Ramsay St Haberfield 2045
Email: andrewssigns@bigpond.com